

Aslı Dede: “Organik Ürünle E-Ticaret Birbirine Yaklaşıyor”

Naturey.com, organik ürün e-ticaretinde Türkiye’deki ilk firmalardan biri, belki de birincisi. Sitenin yöneticisi Aslı Dede de bu alanın tüm zorluklarına göğüs germeyi bilmiş bir isim. Başladıkları 2006 yılından bu yana önemli bir yol kat ettiklerini anlatan Dede, “Naturey.com’a 100 ürünle başladık. Bugün yaklaşık 6000 çeşit ürün bulunuyor” diyor...

Organik ürün e-ticaretinde öncülerden birisiniz. Bu alanda faaliyet gösteren ilk e-ticaret sitesi diyebilir miyiz naturey.com’a? Peki nasıl başladınız, nasıl çıktınız bu meşakkatli yola?

Evet, bildiğim kadarıyla Türkiye’de organik ürünlerin profesyonel bir yaklaşımla internet üzerinden satıldığı ilk e-ticaret sitesi Naturey.com.

Naturey.com’un hizmet vermeye başladığı 2006 yılında Türkiye’nin ilk ekolojik pazarı da İstanbul Şişli’de kuruldu. O sene Türkiye’de organik ürün konusunda hareketlenmenin başladığı yıl oldu aslında. 2011 yılına geldiğimizde İstanbul’da ekolojik semt pazarlarının sayısı arttı; diğer illerde de pazarlar kuruluyor. İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük illerin sadece belirli semtlerinde doğal ürün marketleri bulunuyor, yıllar içinde bunların da sayısı artıyor. Bazı büyük market zincirleri, belirli semtlerdeki marketlerinde organik ürün raflarına yer veriyor. Bunlar sevindirici gelişmeler. Ancak bunlar da yeterli olmuyor. Tüm Türkiye’deki tüketiciye ulaşabilmek için en etkili kanallardan biri internet.

Başladığınızdan bu yana nereye geldiniz? Başlangıçla bugünkü durumu karşılaştırabilir misiniz?

Başlangıçta, 2006 yılında çok sınırlı sayıda organik ürün vardı. E-ticaret ise bugünkü yaygınlıkta değildi. Son bir yılda hem organik ürün çeşitliliği arttı, hem de e-ticaret alanında önemli gelişmeler oldu. Tüketici organik ürün konusunda bilgilendi, bilinçlendi. İnternette online sipariş vermeye alıştı. Dilerse kapıda ödeme yapabiliyor. Lojistik firmalarının hizmetleri gelişti. İlk yıllarda tüketiciye hem organik ürünleri, hem de internet üzerinden alışverişi anlatmaya çalışıyorduk. Üreticiler de e-ticarete ve çalışma sistemine yabancıydı. Bu konularda başlangıçta zorluklar yaşadık. Tedarikçi ürünlerinin tek tek fotoğraflarını çektik, ürün bilgi metinleri düzenledik. Organik ürünlerin internette satışında öncülük etmek bize mutluluk veriyor. Başlangıçtan bugüne bunu hep bir misyon olarak gördük.

2011 yılına geldiğimizde artık organik ürün e-ticaretinde hem üretici hem de tüketicisi açısından birçok zorluk aşıldı, çok daha iyi durumdayız. Ancak tüketici için "organik ürün" kavramı ne yazık ki hâlâ çok net değil. Bu konuda daha çok bilgilendirme yapmak gerekiyor. Biz Naturey.com olarak şu sıralar bir başka sorunun cevabı için çalışıyoruz: "Tüketicuyu bilgilendirmeye yönelik internetin sunduğu avantajları nasıl kullanabiliriz?"

Seçkin ve güvenilir markalarla çalışmayı tercih ediyoruz. Müşteri hizmetlerinin önemini farkındayız ve gelen tüm sorulara cevap veriyoruz. Organik ürünleri tercih eden müşteri profili çok daha hassas bir grup. Sorunları en kısa zamanda çözümlenmek için çalışıyoruz.

Sektörel fuar sponsorluklarımız, si-

"Naturey.com 100 çeşit ürünle yayına başladı. 2006 yılında Türkiye'de satışta olan organik ürün çeşidi çok azdı. Organik kuru meyve, kuruyemiş, bakliyat, çay ve aromaterapi yağlarıyla başladık. Şu anda yaklaşık 6000 çeşit ürün bulunuyor"

vil toplum kuruluşlarıyla ortak çalışmalarımız, üyelerimize sunduğumuz özel indirimler gibi çalışmalar markanın başarısında etkili oluyor. Naturey.com artık sektörde internet satışında bir marka olarak biliniyor ve öncelikli olarak tercih ediliyor.

Kaç kalem ürünle başladınız; bugün kaç kaleme ulaştınız? Ürün çeşitliliği konusunda da bilgi verebilir misiniz?

Naturey.com 100 çeşit ürünle yayına başladı. 2006 yılında Türkiye'de satışta olan organik ürün çeşidi çok azdı. Organik kuru meyve, kuruyemiş, bakliyat, çay ve aromaterapi yağlarıyla başladık. O dönemde yurtdışında organik ürün satışı yapan internet sitelerini inceliyorduk. Ürün çeşitliliği bizi etkiliyordu; çok farklı organik gıda, kozmetik, tekstil, temizlik ürünleri, bebek bezinden kadın hijyen ürünlerine kadar farklı seçenekler vardı. "Türkiye'de de bu kadar çeşitli ürün olsa" diye heyecanla bekliyorduk. Sonra bu ürünler yurtdışından gelmeye başladı, ithalatçılar arttı. Türkiye'de üretilen ancak yurtdışına gönderilen ürünler iç pazarda da satılmaya başladı. Şu anda Naturey.com'da yaklaşık 6000 çeşit ürün bulunuyor.

İlk olarak organik sertifikalı gıda ürünleri ağırlıklı olarak başladık. Organik kozmetik, gıdanın arkasından geldi. Naturey.com'da 2006-2007 yıllarında organik gıda ürünleri daha çok tercih edilirken, 2008 yılı başı itibarı ile organik kişisel bakım, sağlık, kozmetik ürünleri gıda ürünlerinin önüne geçti. 2006-2007 yıllarında üyelerimizin yüzde 58'i kadın, yüzde 42'si ise erkek iken, 2008 yılında bu oran yüzde

64'ü kadın, yüzde 36'sı erkek şekline dönüştü. Organik kozmetik ürünlerine olan talep artışını bu oranlardan da görebiliyoruz. Ancak erkeklere yönelik kozmetik ve sağlık ürünleri de bulunuyor ve erkekler de bu ürünleri tercih ediyor. Türkiye'de şu anda organik sertifikalı üretim yapan iki kozmetik markası var. Bazı ithalatçılar da üretim yapmayı planlıyor. Organik kozmetikte yakın bir gelecekte yeni Türk markalarını görmeye başlayacağız.

Organik kozmetiğin takipçisi ise organik sertifikalı temizlik ürünleri oldu. Tüketici son dönemde mutfak, çamaşır ve ev temizliğinde daha çok ekolojik ürünleri tercih etmeye başladı.

Ardından organik tekstil ürünleri tercihinde artış oldu. 2007 yılına kadar iç pazarda sadece organik bebek ve çocuk tekstil ürünleri varken, 2008 yılı başından bu yana yetişkinlere yönelik organik üretim yapmaya başlayan firmalar oluşmaya ve sayıları artmaya başladı. Önceleri yoğun olarak dış pazara yönelik çalışan firmalar, artık iç pazarda da satış yapıyor.

“Tüketici öncelikle sağlıklı ve kaliteli yaşamak, sağlıklı ve lezzetli beslenmek için, daha sonra da çevreyi ve doğayı korumak için bu ürünleri tercih ediyor”

En çok hangi ürünler satılıyor? Hangisi en hızlı artıyor?

En çok talep gören ürünler organik kozmetik ve kişisel bakım sağlık ürünleri. Bunu organik gıda, temizlik ve tekstil izliyor. Son iki yılda organik kozmetik ürünlerine yönelik talebin hızla arttığını söyleyebilirim.

Tüketici organik ürün satın alırken nelerden etkileniyor?

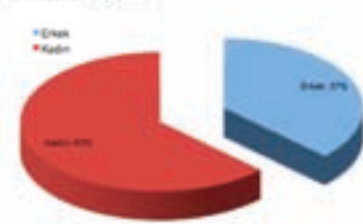
Tüketici öncelikle sağlıklı ve kaliteli yaşamak, sağlıklı ve lezzetli beslenmek için, daha sonra da çevreyi ve doğayı korumak için bu ürünleri tercih ediyor. Tercihleri belirleyen faktörleri; ürünün uluslararası geçerliliği olan sertifikası, marka ve fiyat olarak sıralayabiliriz.

Bu alanın cefasını çektiniz. Sefasını sürebileceğinizi düşünüyor musunuz? Ya da böyle bir tarih öngörünüz var mı?

Türkiye'de tüketici organik ürünün ne olduğunu ve bu ürünleri nasıl tanıyacağını hâlâ tam olarak bilmiyor. Çevre dostu yöntemlerle üretilen organik

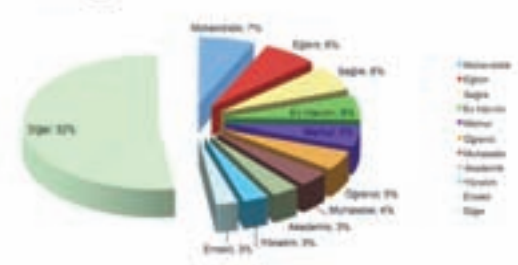
Naturey.com Üye Profili

Cinsiyet Dağılımı

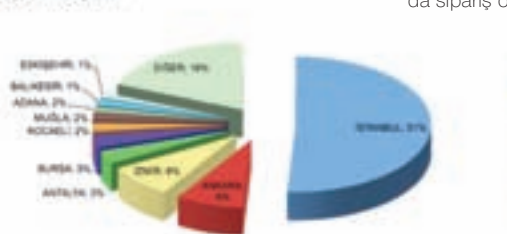

- Organik ürünün ana tüketicisi kadınlar.
- Eğitim düzeyi yükseldikçe, organik ürüne ilgi artıyor.
- Organik ürünün yarısını İstanbul tek başına alıyor.
- Hakkari, Batman, Van, Bingöl, Tunceli, Ardahan ve Şırnak'tan da sipariş oluyor.

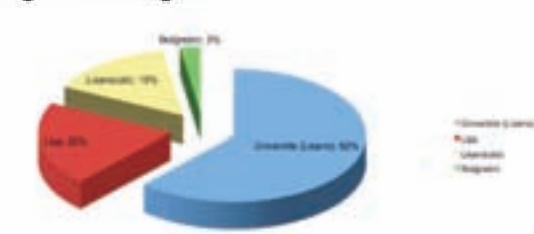
Meslek Dağılımı

Şehir Dağılımı

Eğitim Durumu Dağılımı

“Londra merkezli Organic Monitor araştırma şirketinin hazırladığı rapora göre; organik ürün pazarı her yıl yüzde 15 oranında büyüyor”

ürünlerin yapımında kimyasal madde veya tarım ilacı kullanılmıyor. Üretimin tüm aşamaları uluslararası sertifikasyon kuruluşları tarafından kontrol ediliyor. Tüketici bu ürünleri, üzerindeki özel etiketlerden ve sertifika bilgileriyle tanıyabilir.

Organik Tarım Kanunu, yeni düzenlemeler ve sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarıyla yerli üretici organik üretim konusunda bilinçleniyor. Topraklarımız organik tarıma çok elverişli. Bu konuda üreticinin bilinçlendirilmesi ve bilgilendirilmesi gerekiyor. Üretimle birlikte satış ve pazarlama kanallarının gelişmesi de çok önemli.

2000’li yıllar öncesinde ve 2000’lerin başında Türkiye’deki organik ürün üreticisi sadece dış pazara yönelik çalışıyordu ve az sayıda üretici vardı. 2004 ve sonrasında üretici sayısı artmaya başladı ve bu, fiyatlara da yansdı. Ürün çeşitliliği de artıyor.

Organik ürün sektörünün iç pazarda gelişeceğini düşünüyoruz. Ancak geniş bir kitle tarafından satın alınabilmesi için fiyatların daha da uygun olması gerekiyor. İç pazarın gelişmesi için özellikle sektör fuarlarına, yayınlarına ve sivil toplum kuruluşlarına destek verilmesi gerekiyor. Özellikle medya desteği tüketici bilincinin artması açısından çok değerli.

İç pazarda gelişme için tüketicinin

bu ürünlere güvenmesi gerekiyor. Sertifikasyon sistemleri hakkında daha çok bilgi verilmesi, tüketicinin “organik ürüne” güvenini artıracaktır. Üreticinin de bilgilendirilmesi, dağıtım, satış ve pazarlama kanallarının geliştirilmesi gerekiyor.

Dünyada organik ürün e-ticareti konusunda bilgi verebilir misiniz?

Londra merkezli “Organic Monitor” araştırma şirketinin yaptığı araştırmaya göre; organik ürün pazarı her yıl yüzde 15 oranında büyüyor. Pazarı büyütmekte Avrupa ve Kuzey Amerika başı çekiyor. Asya-Pasifik bölgesinde ve Latin Amerika’da da talepte artış var. 2007 yılında dünya çapında 32 milyon hektar alanda biyolojik tarım yapılmış. Organik gıda maddelerinin cirosu 46 milyar dolara ulaştı. 2008 yılında ise sektörün cirosu 50 milyar dolara çıktı. Türkiye’de 2012 yılına kadar organik gıda pazar cirosunun 50 milyon dolara yükselmesi bekleniyor.

Organik ürünlerin e-ticareti diğer ürünlere göre biraz daha zor. İçeriğinde katkı ve koruyucu maddelerin olmaması stoklama ve lojistikte zorluklar yaratabiliyor. Üretim sınırlı adetlerde olabiliyor. Üretim ve iş hacmi konvansiyonel ürünlerde olduğu gibi değil elbette. Organik ve biyolojik tarım alanları arttıkça, tüketici bilinç-

“Organik Ürün Bulmak Hiç Kolay Değil”

Avrupa’da organik tarımın temellerini atan ülkeler arasında Danimarka, İngiltere ve İsviçre yer alıyor. ABD, Kanada, Avustralya, Japonya ve Avrupa Birliği ülkelerinde her geçen yıl daha fazla kişi organik ürünleri tercih ediyor. Türkiye’de üretilen organik ürünler yıllardır çoğunlukla yurtdışına gönderiliyordu. Son dönemde Türk tüketicileri de organik ürünlere ilgi göstermeye başladı. Sağlıklı yaşamak, lezzetli beslenmek, doğayı ve çevreyi korumak için doğal ve organik ürünlere yöneliyoruz. Ancak üretiminde kimyasal madde kullanılmamış, genetiği ile oynanmamış organik gıda, bakım, tekstil, temizlik ürünlerini bulmak oldukça zor.

lendikçe üretim ve iş hacmi de artacak. Dünyada bu işi yapan ABD, İngiltere ve Avustralya’da izlediğimiz e-ticaret örnekleri var. Organik ürün e-ticaretinde çok büyük hacimlerden henüz söz edemiyoruz. Ancak dünyadaki gelişimi konusunda şöyle bir örnek verebiliriz: Dünyanın bir numaralı e-ticaret sitesi Amazon.com’da “Temel Tüketim, Sağlık, Güzellik” reyonu altında “Doğal&Organik” başlıklı bir alt reyon bulunuyor. ○